



Velkommen til
VAR Brukerforum 2025

VI ER GLAD FOR AT DU ER MED!



BRUKERINNSPILL (?)

« Hvorfor ifår ikke xx straffe etter klar forseelse på spiller cc?? Hva i er vitsen med systemet hvis det ikke blir brukt på riktig måte?

Hvorfor ibeskytter dere ikke spiller cc på banen??

De taklingene han får på seg i kamp etter kamp kan jo forvære karrieretruende!»

30. juni 2024 kl. 09:18

Sterke reaksjoner etter VAR-drama i fotball EM

– En av de verste dommerprestasjonene jeg har sett i min karriere, sier Joachim Andersen.

Han scoret Danmarks 1-0 mål i åttendedelsfinalen mot Tyskland lørdag kveld.

Reaksjonene har ikke ventet på seg etter VAR-dramaet som utspilte seg i kampen som til slutt endte 0-2 til Tyskland.

Det var to VAR-avgjørelser på få minutter som ødela seieren.

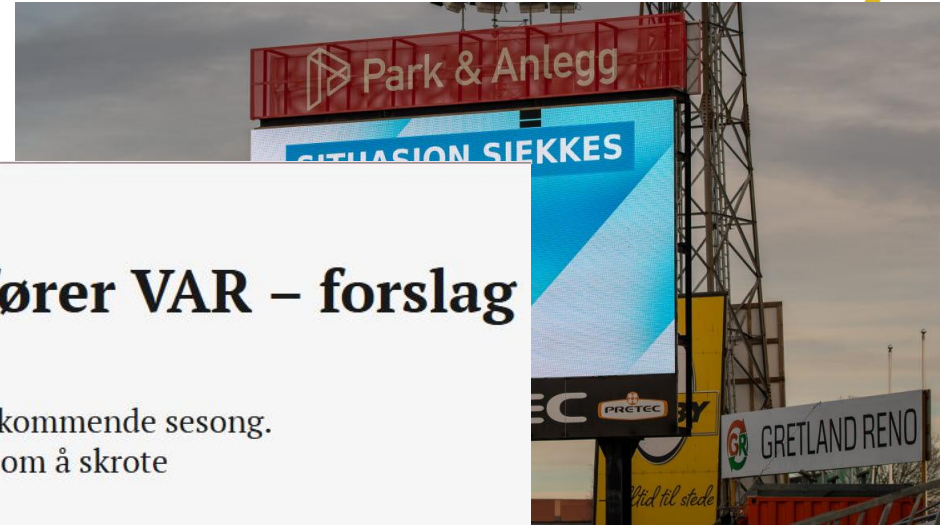
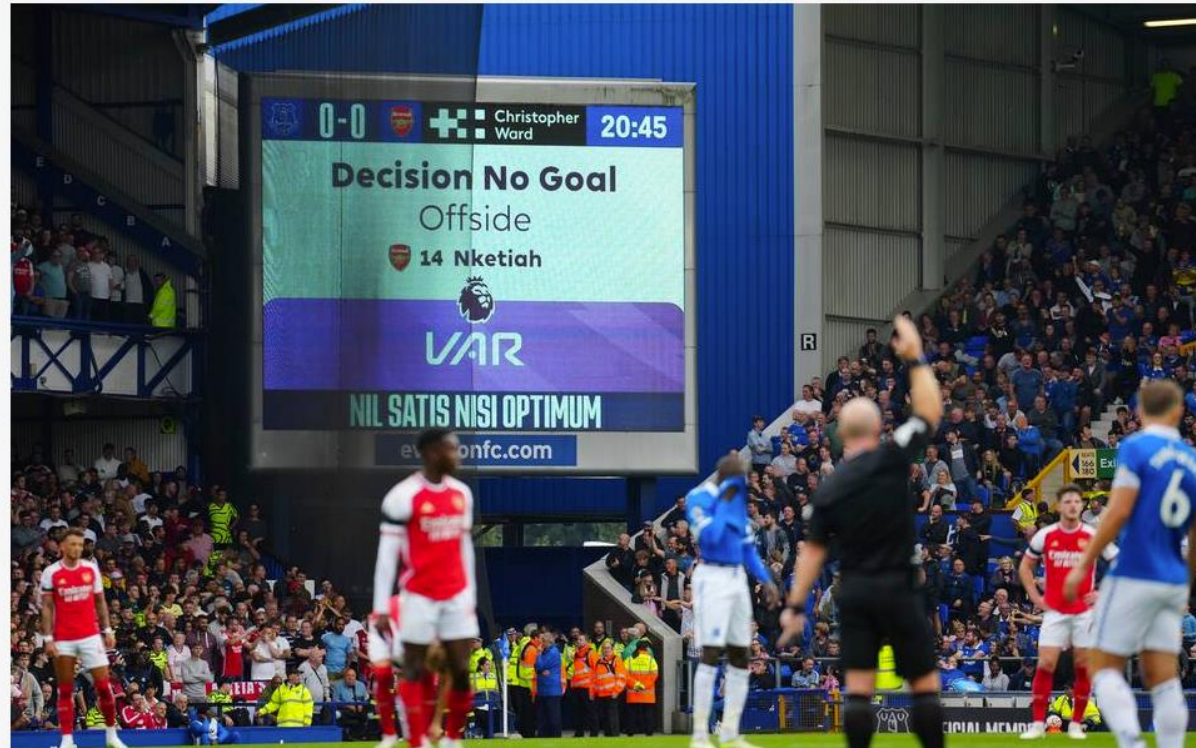
– Dette går inn i historiebøkene som et av de mest b
fotballekspert Carl-Erik Torp om dramatikken som ut



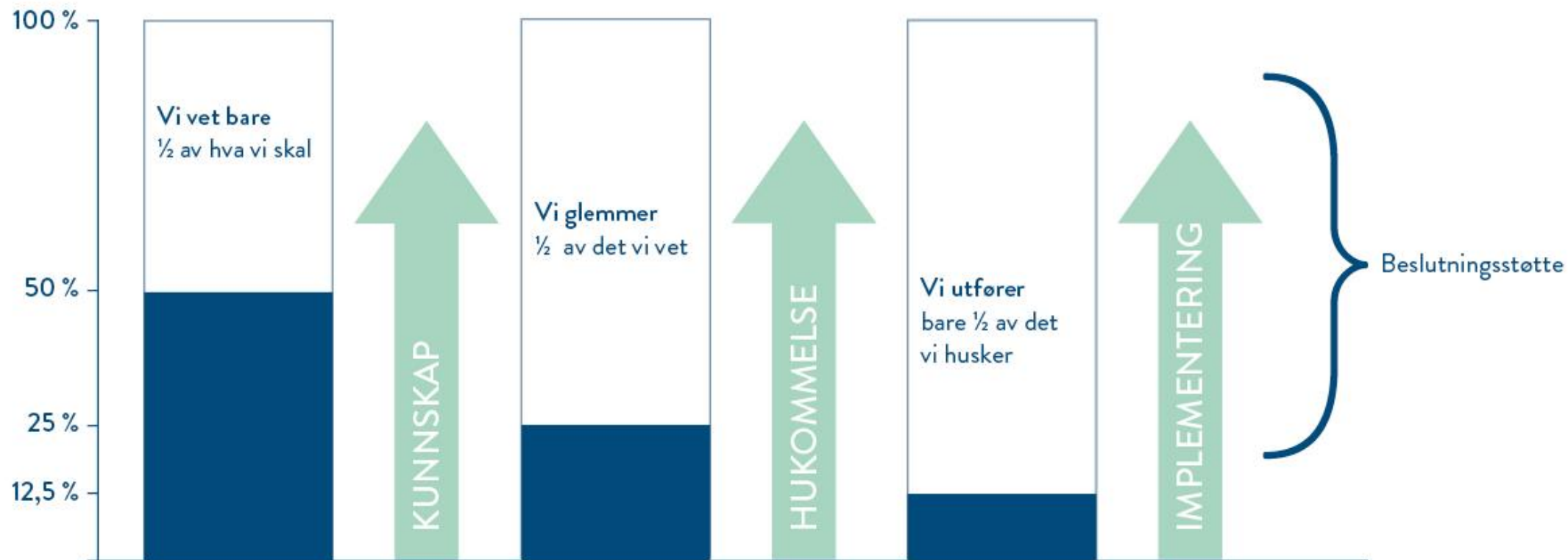
SPORT

Premier League viderefører VAR – forslag om avvikling nedstemt

Det blir videodømming i Premier League også kommende sesong. Wolverhampton fikk ikke støtte for sitt forslag om å skrote teknologien.



UTEN DIGITAL STØTTE GÅR DET IKKE!



(RN4Cast, professor Walter Sermeus)

© VAR Healthcare

VAR HEALTHCARE

«FRA PROBLEM TIL LØSNING MED ETT KLIKK»

- **Kunnskapsstøtte**
 - Kontinuerlig oppdatert
 - Kunnskapsbasert
- **Prosesstøtte**
 - Sykepleieprosess
 - Planlegging- og dokumentasjon
 - Gjør kompleksiteten i faget synlig og enkelt å forstå
- **Beslutningsstøtte**
 - SNOMED CT
 - Søkemotor
 - Integrasjoner (EPJ, QMS, Læringsportaler...)



VAR PÅ UKRAINSK


- Oversettelse og tilpasning av VAR til Ukrainsk
- Felles initiativ mellom Norsk og Ukrainsk helsemyndigheter for å styrke rehabilitering og gjenoppbygging av Ukrainsk helsevesen
- Finansiert av Helse og omsorgsdepartementet (HOD) / NANSEN Program



VAR – SAMLENDE PLATTFORM PÅ TVERS

- Standardisering
- Samle kunnskapen
 - Forskning og “best practice”
 - Alltid oppdatert
 - Erfaringer
 - Praktisk anvendbart
- Fleksibel teknisk platform
 - Dype integrasjoner





Vi er i kontinuerlig dialog med brukerne og videreutvikler tjenesten i tråd med deres behov.

Våre brukere skal føle seg trygge på at
VAR er pålitelig
og leverer et unikt, helhetlig, tidsriktig system
med høy kvalitet
og som gir
støtte til livslang læring og gode beslutninger.

DERE SUPERBRUKERE: ET NASJONALT OG INTERNASJONALT FAGTEAM GJENNOM VAR!

- Bidrar til å synliggjøre kompleksiteten i faget
- Skaper engasjement lokalt
- Bidrar i kritisk vurdering av pasientnært arbeid
- Bidrar til god fagledelse
- Stolthet og profesjonalitet
- Kunnskap og tillit



Pasientens sikkerhet!



VAR versjon 20

Nyheter og store endringer

ved redaksjonssjef Live Korsvold og flere av redaktørene

Redaktørene i VAR Healthcare



VÅR FORSKNINGSBIBLIOTEKAR

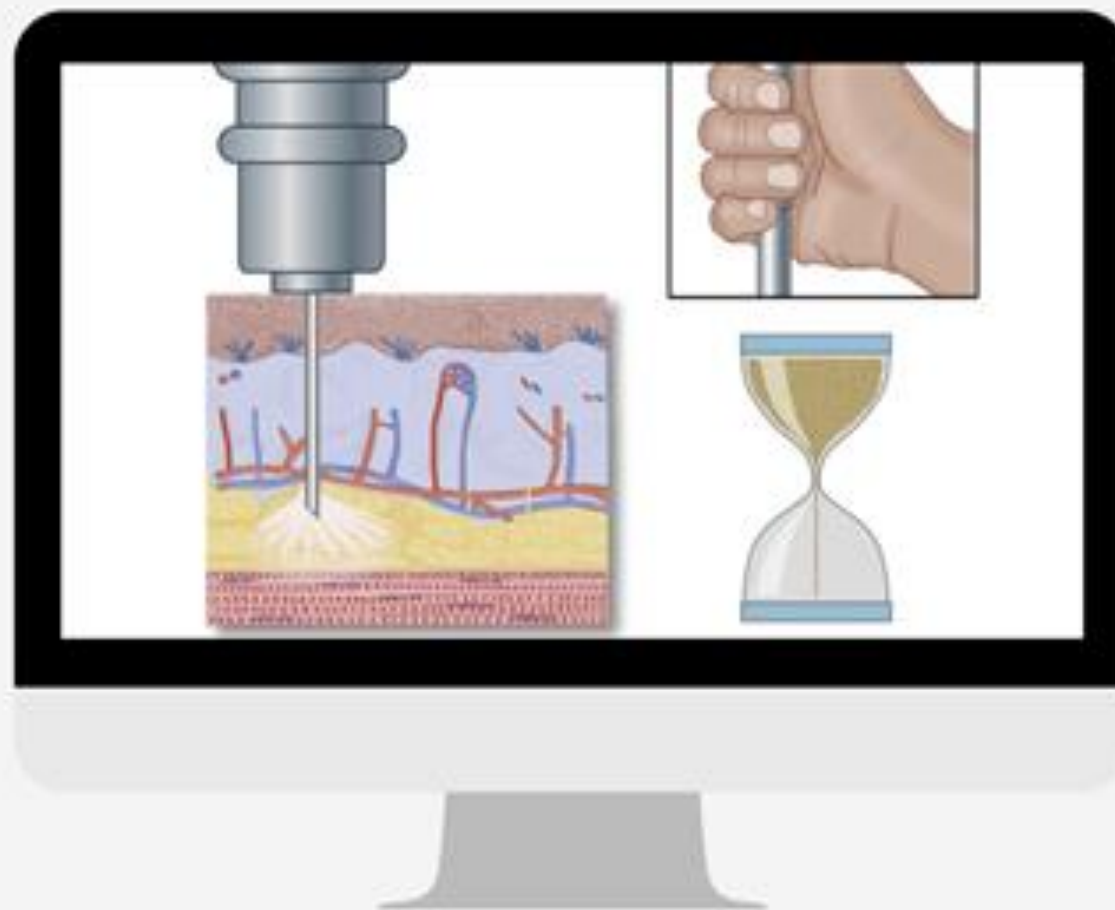
Bente Schjødt-Osmo



MEDISINSK ILLUSTRATØR



Kari C. Toverud
Certified Medical illustrator



ILLUSTRATØR: Torun Hunnes



© VAR Healthcare



VÅRE FASTE BIDRAGSYTERE



FAST KONSULENT PÅ JUS: Rikke Solbakke



BAKGRUNN FOR NYTT INNHOLD OG OPPDATERINGER





HEALTHCARE

making evidence usable

ENDRINGER OG NYTT INNHOLD TIL VERSJON 20

Grad 1

{Søvn: Kartlegging og vurdering}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/72443/20>}

Grad 2

{Urinprøvetaking: steril med engangskateter – kvinne}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/7441/20>}

Grad 3 og grad 4 endringer: Endringer i eksisterende innhold som bare kan gjøres i forbindelse med ny versjon av VAR – har **betydning for praktisk utførelse**

NYTT innhold: Kan publiseres når som helst, men vi benytter anledningen når det kommer ny versjon til å publisere en del nytt.

VAR VERSJON 20 BLE PUBLISERT 23. JANUAR 2025

- Totalt 518 prosedyrer
- Grad 4 endringer: 74 prosedyrer
- Grad 3 endringer: 39 prosedyrer
- 17 nye prosedyrer

NYHETER OG STORE ENDRINGER I VERSJON 20

- Fall
- Ernæringskartlegging
- Legemiddelhåndtering
- Oversikt over hva som kommer
- Spørsmål

Pause fra 10:00 -10:20

- Infeksjonsforebygging
 - Aseptisk teknikk
 - Forebygging av intravaskulære infeksjoner
 - Forebygging av VAP
- Spørsmål

FALLFOREBYGGING HOS ELDRE



INNLEDENDE VURDERING AV FALLRISIKO

- Fraråder innledende vurdering av fallrisiko hos:
 - eldre pasienter på sykehus
 - eldre sykehjemsbeboere
- For hjemmeboende eldre anbefales fortsatt innledende vurdering med to innfallsvinkler: "Har du falt i løpet av det siste året?"
 - Rutinemessig en gang i året
 - Etter et fall

[Flytskjema for identifisering av risiko for fall, kartlegging og tiltak for hjemmeboende eldre](https://tinyurl.com/3n6jbk2w)
(<https://tinyurl.com/3n6jbk2w>)

NY OPPDELING AV PROSEDYRENE

- Prosedyrene er nå tilpasset brukergruppen
- Tilpassede tiltaksprosedyrer for hjemmeboende eldre basert på grad av fallrisiko (lav- middels-høy)

<https://www.varnett.no/portal/navigation/procedure/7826>

FAGLIG NYTT: KARTLEGGINGSPROSEDYRENE

Risikofaktorer for fall: Kartlegging – hjemmeboende eldre
(<https://www.varnett.no/portal/procedure/7884/20>)

Overordnede prinsipper:

- Tverrfaglig samarbeid
- Samvalg/brukermedvirkning
- Involvere pårørende

Nye risikofaktorer som vurderes:

- Den eldre oppfatninger om egen fallrisiko
- Smerte
- Bruk av rusmidler
- Fotproblemer

FAGLIG NYTT: TILTAKSPROSEDYRENE

Fallforebyggende tiltak: eldre på sykehjem
(<https://www.varnett.no/portal/procedure/89706/20>)

Tiltakene skal samles i en fallforebyggende plan med oppfølging for å evaluere effekten av de iverksatte forebyggende tiltakene.

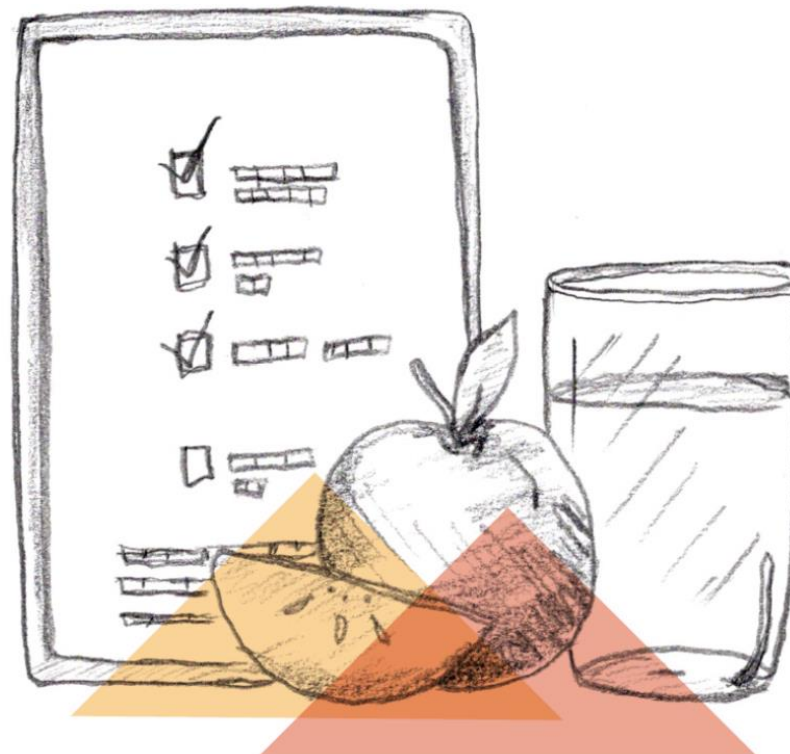
Nye aktuelle fallforebyggende tiltak:

- Individuell opplæring av den eldre i fallforebygging
- Oppfølging ved smerter
- Oppfølging ved problematisk bruk av rusmidler
- Oppfølging ved bekymring for å falle
- Vurder bruk av velferdsteknologi (trygghetsalarm og digitalt tilsyn)
- Tilby et kosthold rikt på protein, kalsium og vitamin D (spesielt for sykehjemsbeboere)

ERNÆRINGSKARTLEGGING

Ny:

- Underernæring: innledende vurdering av risiko
(<https://www.varnett.no/portal/procedure/81894/20>)



© VAR Healthcare

ERNÆRINGSKARTLEGGING

Revidert:

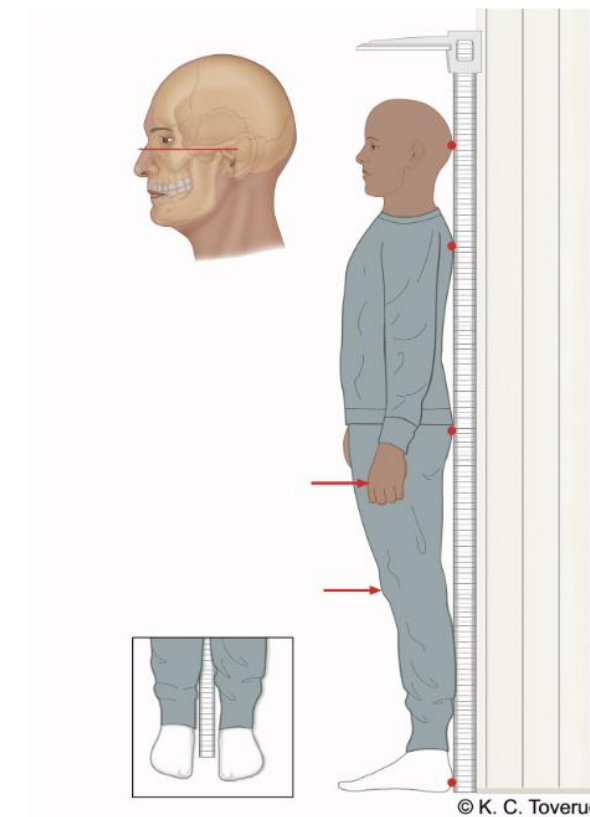
- [Underernæring: individuell kartlegging](https://www.varnett.no/portal/procedure/7488/20)
(<https://www.varnett.no/portal/procedure/7488/20>)



ERNÆRINGSKARTLEGGING

Nye relaterte prosedyrer:

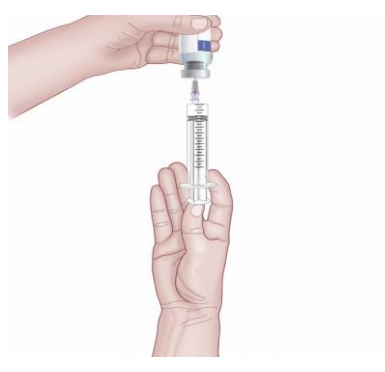
- Måling av høyde: stående ({Måling av høyde: stående}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/80174/20>})
- Måling av høyde: beregne høyde ved å måle underarmen ({Måling av høyde: beregne høyde ved å måle underarmen}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/89970/20>})
- Måling av vekt: stående ({Måling av vekt: stående}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/89972/20>})
- Måling av vekt: sittende ({Måling av vekt: sittende}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/87427/20>})



TILBEREDNING AV INJEKSJONER



Legemiddel fra ampulle: opptrekking



Injeksjonsvæske fra hetteglass: opptrekking



Pulver fra hetteglass: tilberedning og opptrekking
(**{Pulver fra hetteglass: tilberedning og opptrekking}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/7867/20>}**)

HVA KOMMER I VAR

- Nevrogen tarm, prosjekt med Sunnaas – fire første prosedyrer
- Kognitiv rehabiliering, prosjekt med Sunnaas
- Istandgjøring av dosett
- Mix adds sett
- Dialyse tunnelert kateter some er etablert , prosjekt med SUS – fire prosedyrer
- Munnstell for intuberte pasienter
- Munnstell ved svelgevansker
- Suturering av overfladiske sår
- Forebygging av hypotermi – perioperativt
- Intubasjon – kommet en ny RSI v. operasjon den som kommer er ved akutt organsvikt

HVA KOMMER I MODUL PSYKISK HELSE OG RUS I 2025

- Miljøterapi/miljøarbeid:
 - Gruppeaktiviteter: Forberedelse
 - Gruppeaktiviteter: Gjennomføring
 - Samtale om struktur og forventet atferd
 - Grensesetting
 - Støttesamtaler
- Kartlegging av tegn på psykiske helseutfordringer
- Alkohol, vanedannende legemidler og andre rusmidler
 - Innledende samtale om alkohol, vanedannende legemidler og andre rusmidler
 - Kartlegging av alkohol, vanedannende legemidler og andre rusmidler

ASEPTISK TEKNIKK

Maren Eek
Redaktør/operasjonssykepleier



HELSETJENESTEASSOSIERTE INFEKSJONER (HAI)

- Fire vanligste HAI
 - postoperative sårinfeksjoner
 - kateterassosierte urinveisinfeksjoner
 - ventilatorassosiert pneumoni (VAP)
 - kateterassosierte infeksjoner ved bruk av perifere og sentrale venekatetre.

FORBEDRING I PRAKSIS?

- Forbedringspunkt i praksis for forebygging av infeksjon
 - forbedring i aseptisk håndtering
 - etterlevelsen av basale smittevernrutiner
 - etterlevelse av prosedyrer

ASEPTISK TEKNIKK OG BASALE SMITTEVERNROUTINER


Permanent kateter (KAD): innsetting – kvinne



For å unngå å kontaminere sterilt utstyr er det anbefalt å utføre prosedyren med hjelp av assistent.

Endringer i versjon 20 2

Hygienisk prinsipp: **Aseptisk teknikk.**


Aseptisk teknikk.
Følgende basale smittevernrutiner er integrert i prosedyrer 

Prosedyrer

- Hånddesinfeksjon
- Håndvask
- Personlig beskyttelsesutstyr: sterile hansker
- Personlig beskyttelsesutstyr: beskyttelsesfrakk
- Personlig beskyttelsesutstyr: engangs plastforkle
- Avfallshåndtering

Indikasjon og mål

Media

 Forberedelse og utstyr

Vis begrunnelse

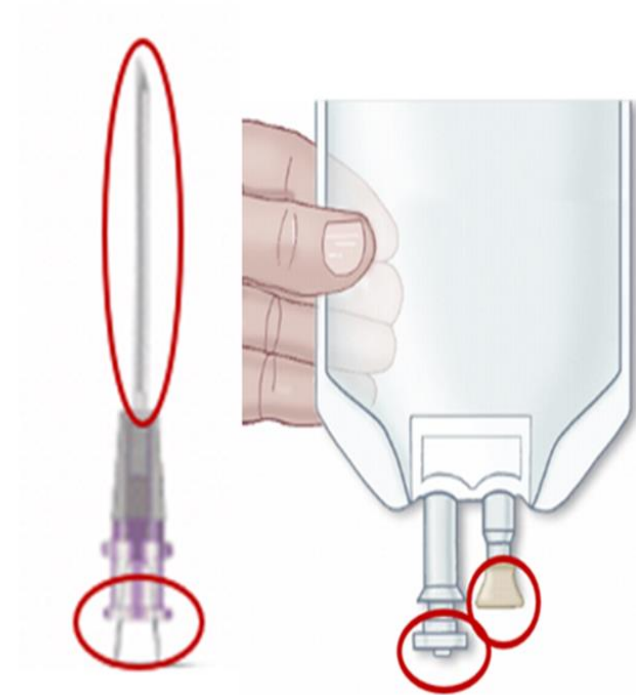
ASEPTISK TEKNIKK – HVORFOR OG NÅR?

- Kontaminering under prosedyren kan i grove trekk oppstå på 3 måter, det er
 - via luften
 - via hender
 - via kontaminerte overflater og utstyr



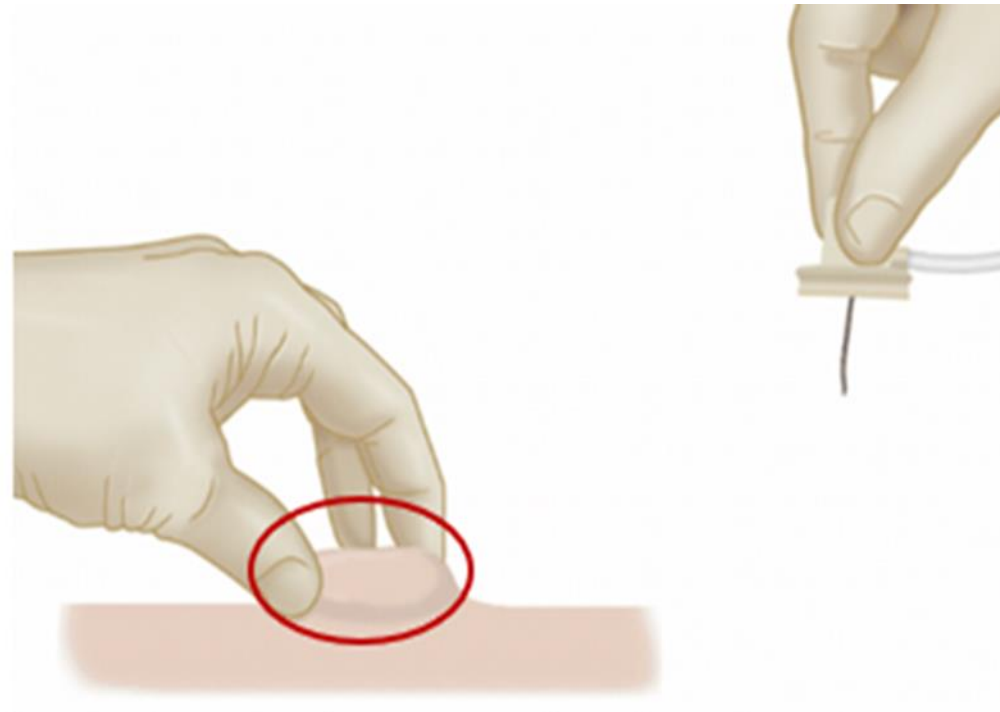
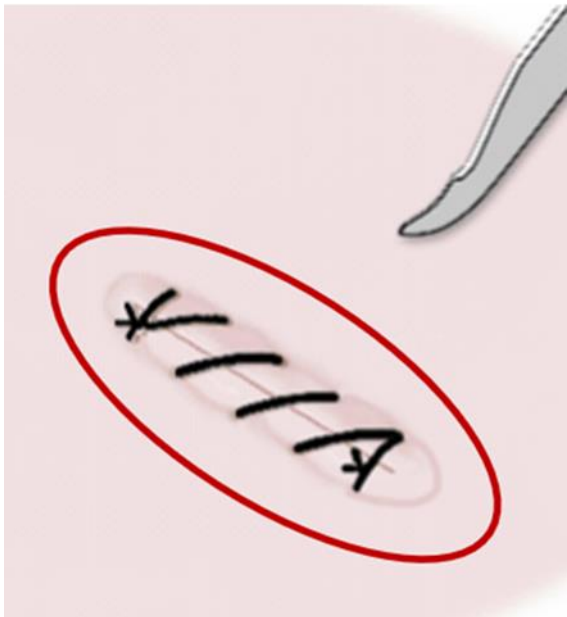
NØKKELPUNKTER (KEY-PART)

- Nøkkelpunkter er for eksempel
 - inngangsport på et kateterløp
 - kateterstuss på urinoppsamlingspose
 - tuppen på en sprøyte



INFEKSJONSUTSATTE KROPPSOMRÅDER (KEY-SITE)

- Infeksjonsutsatte kroppsområder er for eksempel
 - et desinfisert hudfelt
 - innstikks- og utløpssted for intravaskulære tilganger
 - et sår



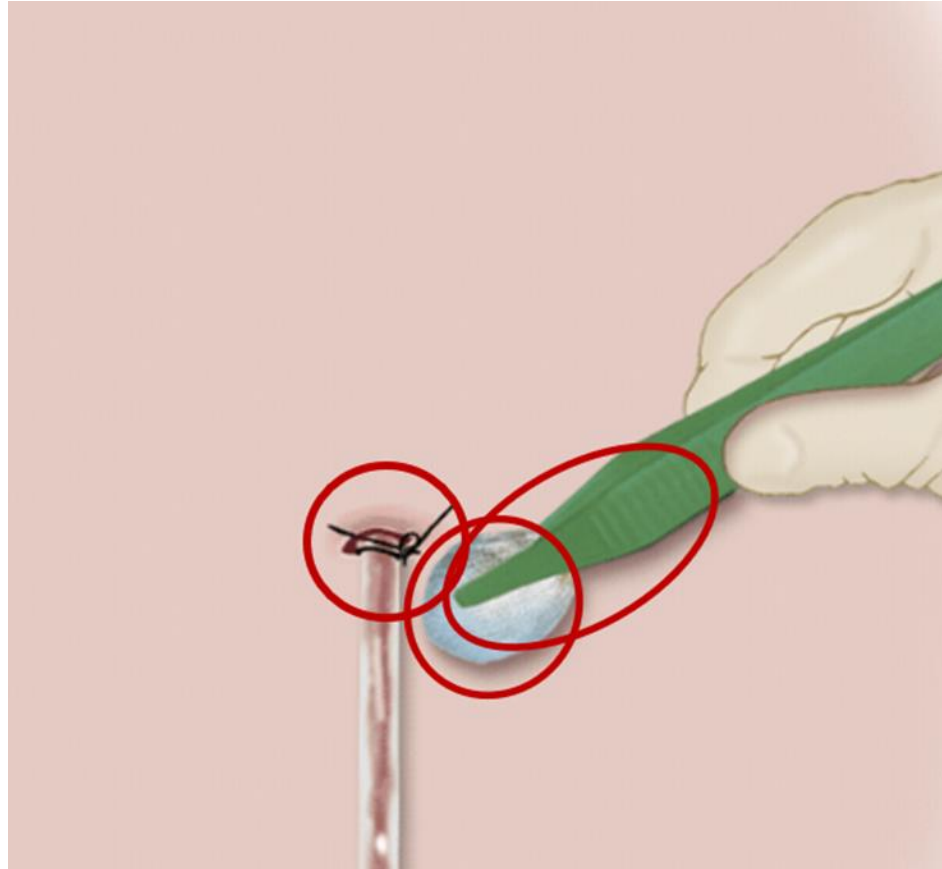
ASEPTISK TEKNIKK

- Aseptisk teknikk med sterile hansker
- Aseptisk non-touch teknikk



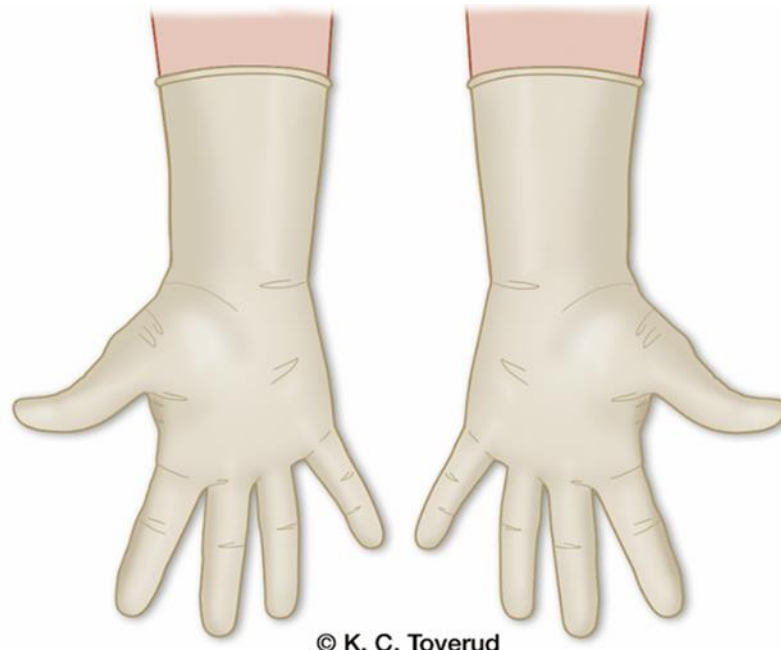
ASEPTISK NON-TOUCH TEKNIKK

- Ingen direkte berøring av nøkkelpunkter og infeksjonsutsatte kroppsområder.
- Benyttes ofte ved prosedyrer som
 - er av kort varighet
 - har få nøkkelpunkter
 - har nøkkelpunkter og infeksjonsutsatte kroppsområder som er av mindre størrelse
 - er vurdert som teknisk enkel
 - er mindre invasiv



ASEPTISK TEKNIKK MED STERILE HANSKER

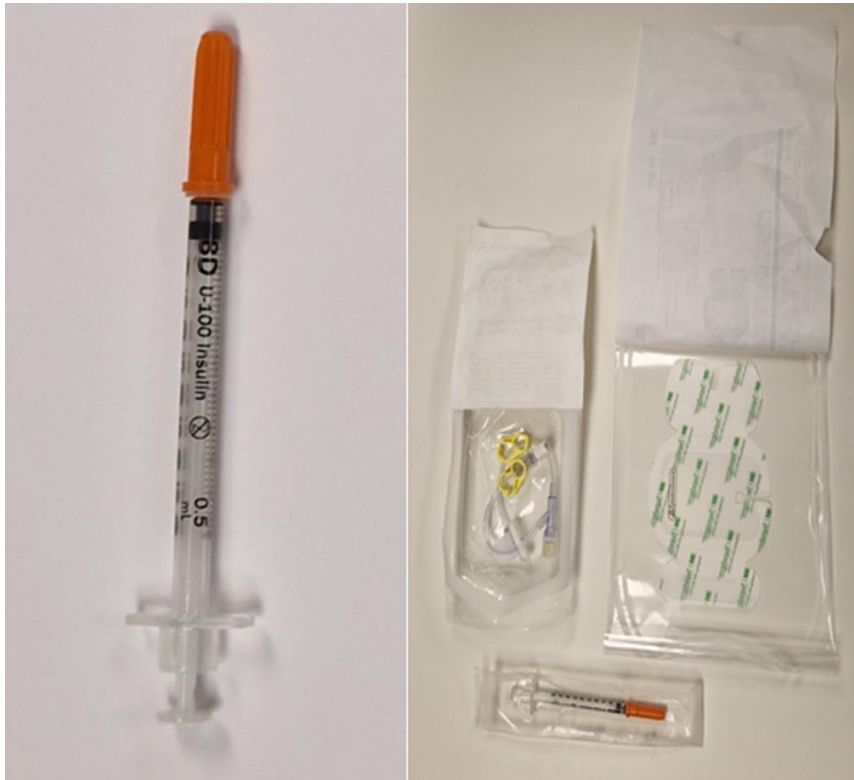
- Behov for direkte berøring av nøkkelpunkter og infeksjonsutsatte kroppsområder.



© K. C. Toverud

ETABLERING AV ARBEIDSOMRÅDE TIL PLASSERING AV STERILT UTSTYR

- Enkeltvis beskyttelse av nøkkelpunkt



- Samlet beskyttelse av nøkkelpunkt

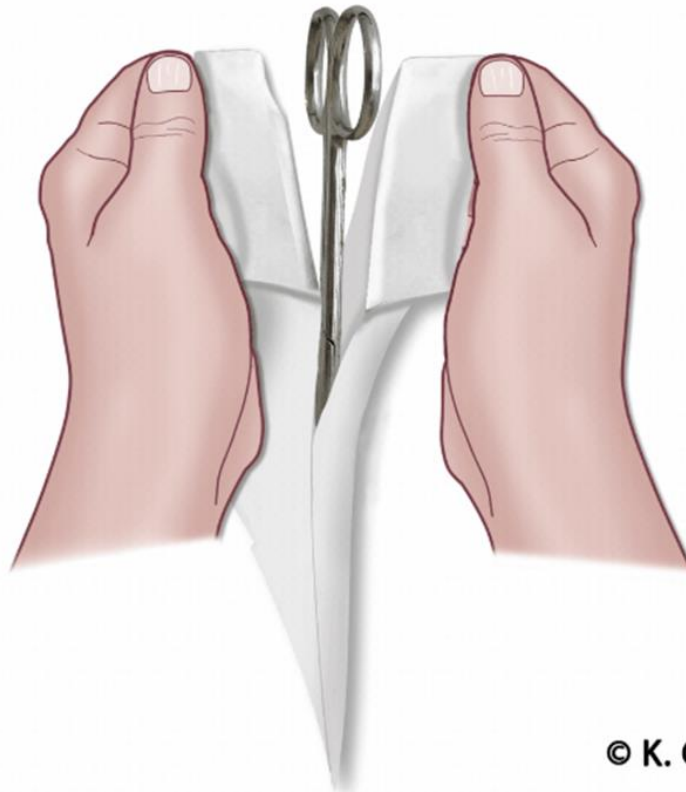


ETABLERING AV ARBEIDSOMRÅDE TIL PLASSERING AV STERILT UTSTYR

- Pakk opp utstyret umiddelbart før bruk, uten å kontaminere utstyret eller innsiden av emballasjen. Benytt egnet metode:
 - Plasser utstyret på et desinfisert arbeidsområde og la utstyret ligge i åpnet steril emballasje eller sett på steril propp på sprøyter (nøkkelpunkt er beskyttet enkeltvis).
 - Slipp utstyret kontrollert ned på et sterilt underlag (nøkkelpunkt er beskyttet samlet).

Påse at sterilt utstyr ikke kommer i kontakt med usterile områder, for eksempel innsiden av laminert limekant på forpakning.

ÅPNE STERILE UTSTYR



© K. C. Toverud

OPPRETTTHOLDE ASEPTIKK

- Ved utilsiktet berøring
 - bytt til nye, sterile hansker
 - kast og bytt til nytt sterilt utstyr
 - desinfiser hudområde eller utstyr på nytt

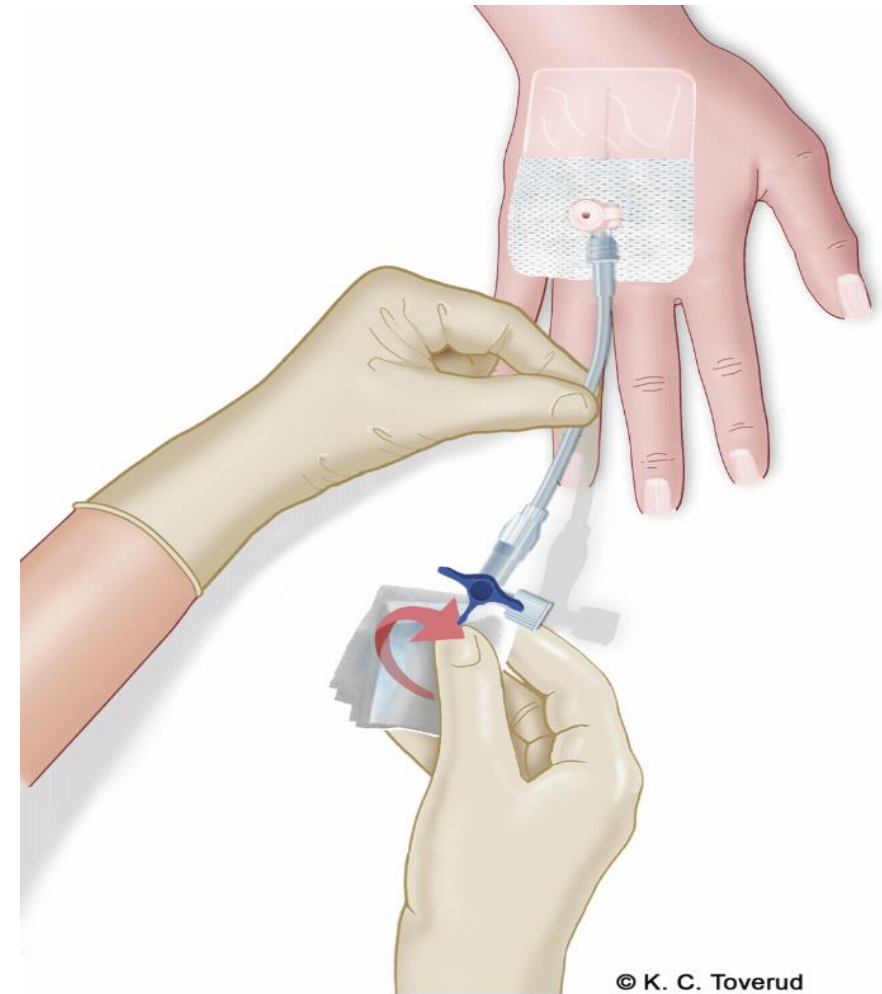
ETTERLEVELSE



VURDERING, OPPLÆRING OG KOMPETANSE

- Prinsipper for aseptisk teknikk: ikke-kirurgiske prosedyrer {Prinsipper for aseptisk teknikk: ikke-kirurgiske prosedyrer}{<https://www.varnett.no/portal/procedure/7348/20>}
- Aseptisk teknikk: krav til gjennomføring
<https://www.varnett.no/portal/content/6933/20>

Forebygging av blodbaneinfeksjoner (BBI) og bruk av aseptisk teknikk ved håndtering av intravaskulære katetre



© K. C. Toverud

HVA SKAL JEG SNAKKE OM?

Hvilke prosedyrer i VAR er aktuelle?

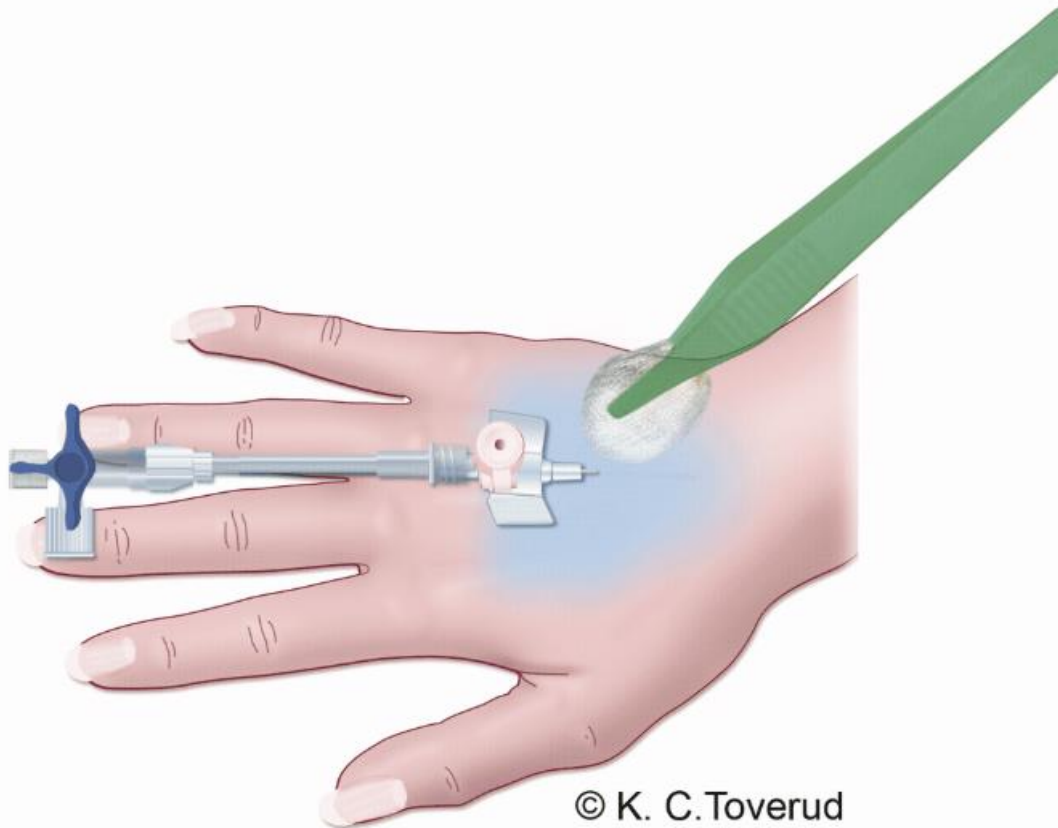
Hva er en kateterassosiert blodbaneinfeksjon?

Forekomst av blodbaneinfeksjoner

Hva forårsaker disse infeksjonene?

Forebygging av kateterassosierte blodbaneinfeksjoner

Forebygging av kateterrelaterte infeksjoner – aktuelle prosedyrer for håndtering av intravaskulære katetre i VAR



Finnes ulike prosedyrer for bla:

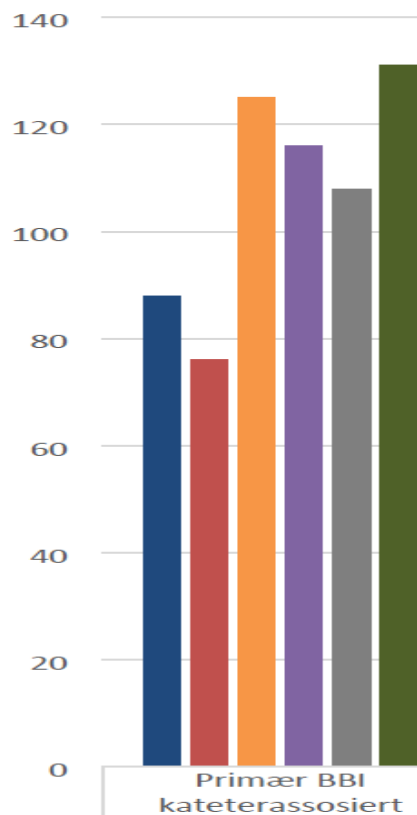
- innleggelse av pvk
- stell og håndtering av ulike perifere venekatetre
- stell og håndtering av ulike sentrale venekatetre
- håndtering av arteriekateter

HVA ER KATETERASSOSIERT BLODBANEINFEKSJON (BBI)?

En av de mest vanlige
helsetjenesteassosierte
infeksjonene som kan
oppstå mens en pasient er
i sykehus eller annen
helseinstitusjon

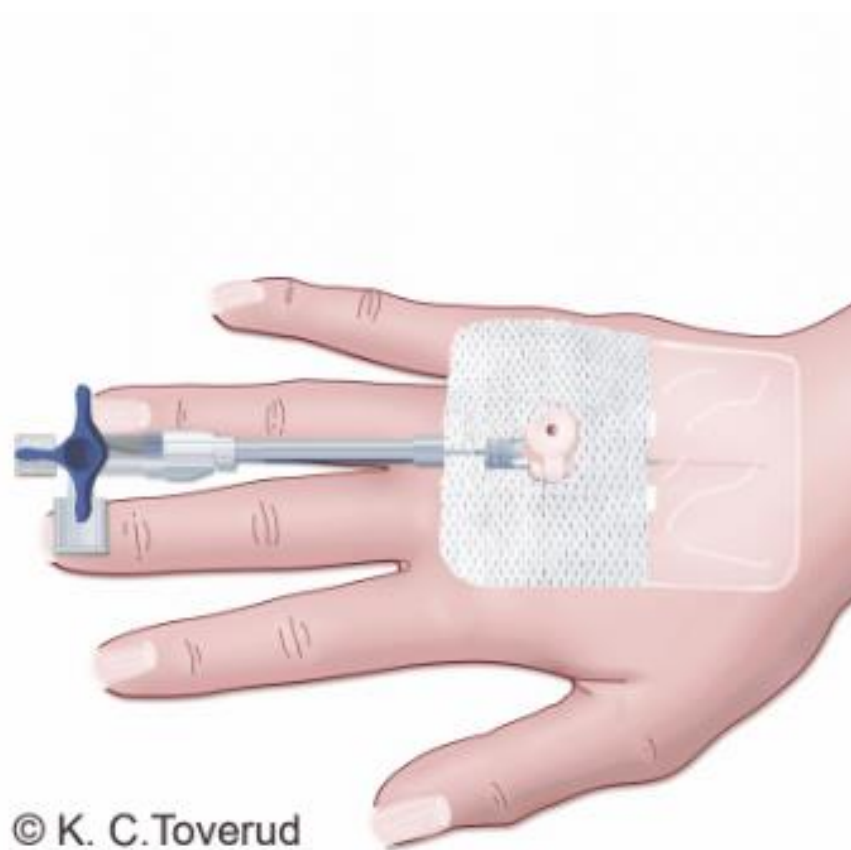
All bruk av intravaskulære
katetre medfører risiko for
alvorlig og livstruende
blodbaneinfeksjon og
sepsis

FOREKOMST AV KATETERASSOSIERT BLODBANEINFEKSJON FRA 2018 TIL 2023



■ 2018	88
■ 2019	76
■ 2020	125
■ 2021	116
■ 2022	108
■ 2023	131

PVK OG BLODBANEINFEKSJONER

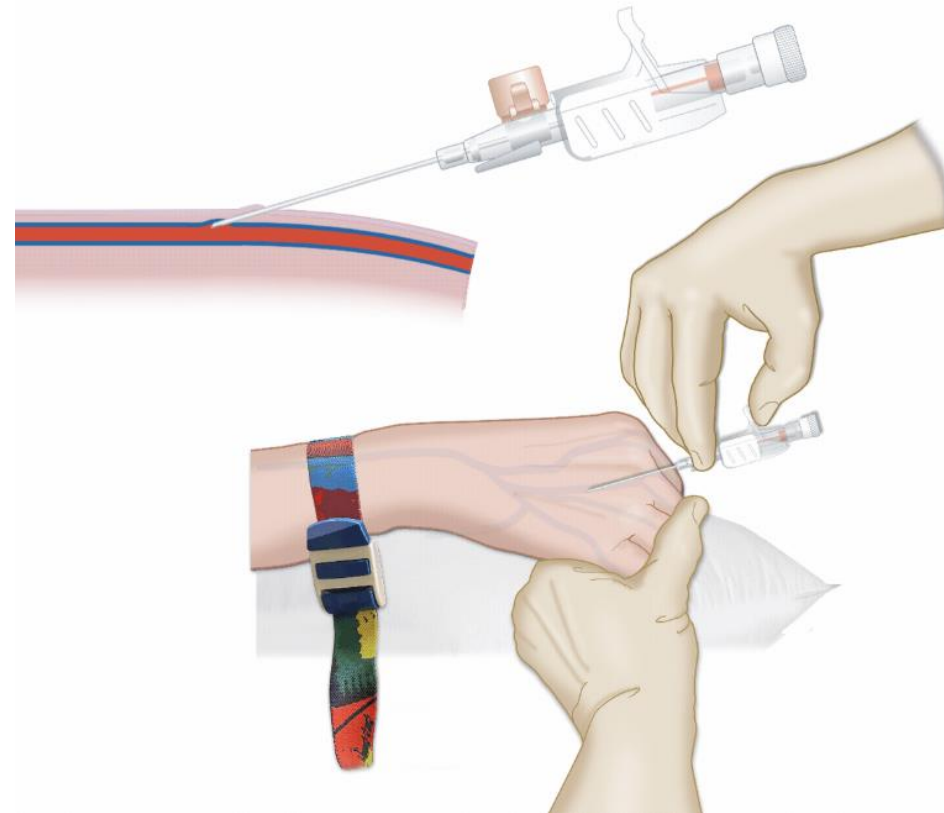


© K. C.Toverud

ÅRSAKER TIL KONTAMINERING AV INTRAVASKULÆRE KATETRE

Forurensing av kateterets
overflate ved innleggelse

Perifert venekateter
(PVK): innleggelse
<https://www.varnett.no/portal/procedure/7788/20>



ÅRSAKER TIL KONTAMINERING AV INTRAVASKULÆRE KATETRE



Forurensing av kateteret ved

- kateterstell
- tilkobling og frakobling
- bytte av koblinger

Perifert venekateter (PVK):
frakobling av infusjonsvæske
<https://www.varnett.no/portal/procedure/7404/20>

FOREBYGGING AV BLODBANEINFEKSJONER

Nålefrie koblinger og inngangsporter skal desinfiseres:

- før og etter tilkobling/frakobling
- mellom og etter administrering av legemidler
- ved eventuell blodprøvetaking

Daglig vurdering av behov for å ha det intravaskulære katetret

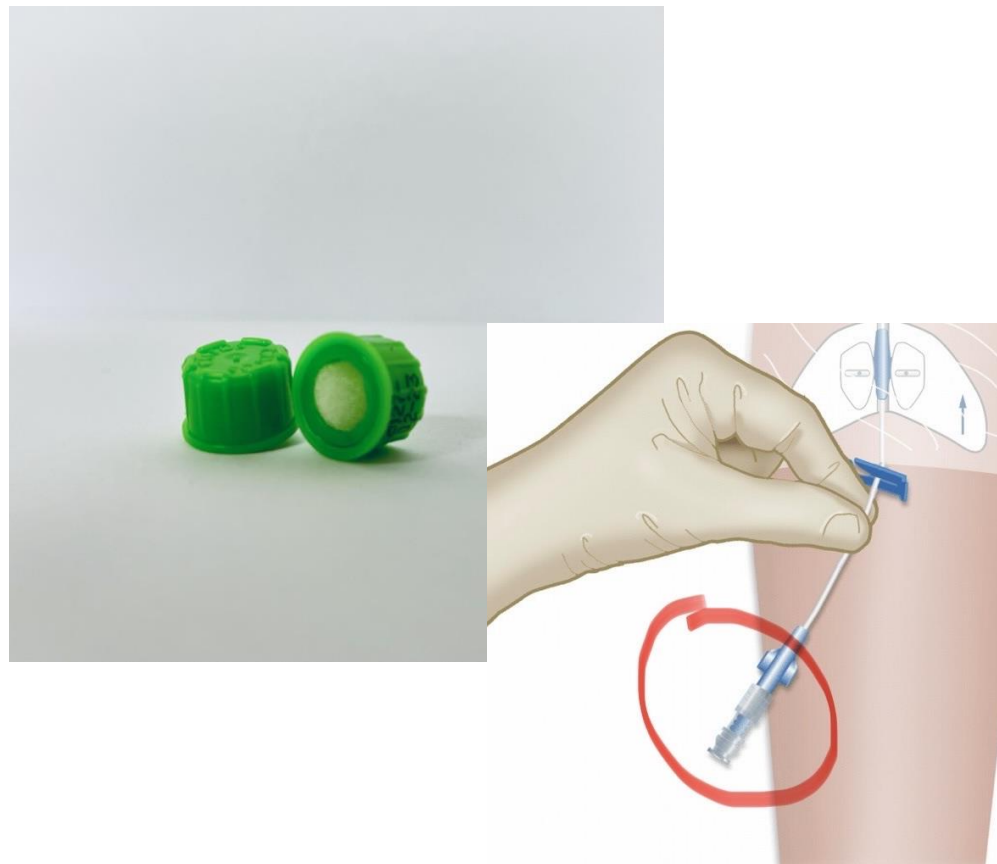
Fjerne PVK som er lagt inn under aseptiske forhold som ikke er optimale



DESINFISERINGEN KAN GJØRES VED BRUK AV

Aseptisk non-touch teknikk:

- **Mekanisk** desinfeksjon - "scrub the hub"
- **Passiv** desinfeksjon - desinfeksjonshette
- I Norge er det anbefalt å desinfisere med:
 - $\geq 70\%$ alkohol (sterilfiltrert)
 - klorheksidinsprit 5 mg/ml



DESINFEKSJONSPROPP TIL «FEMALE LUER LOCK»

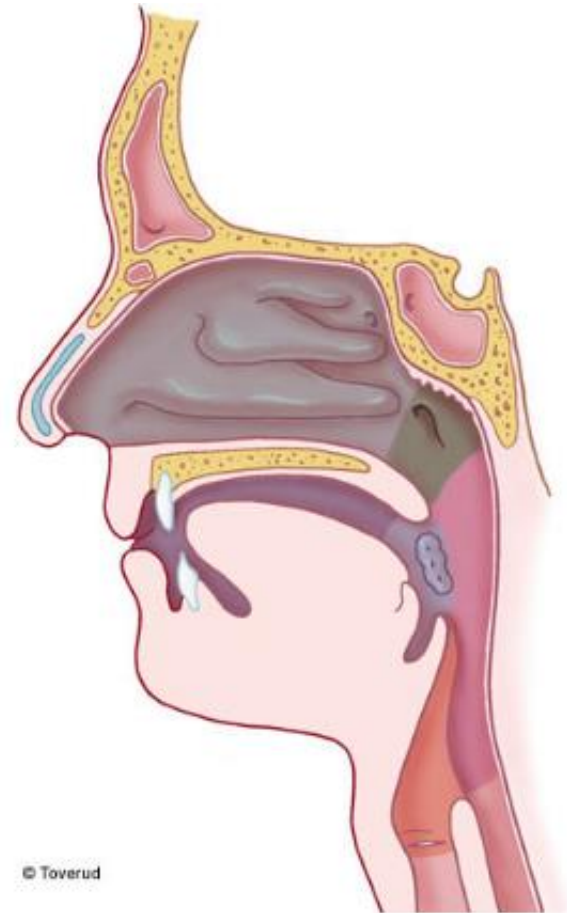


TAKK FOR MEG!



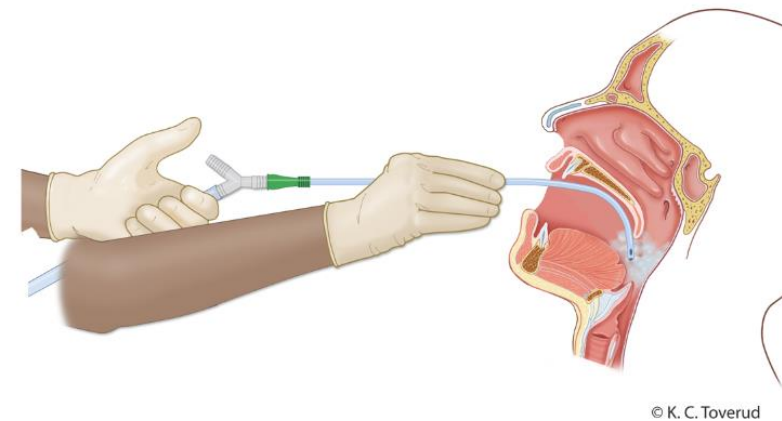
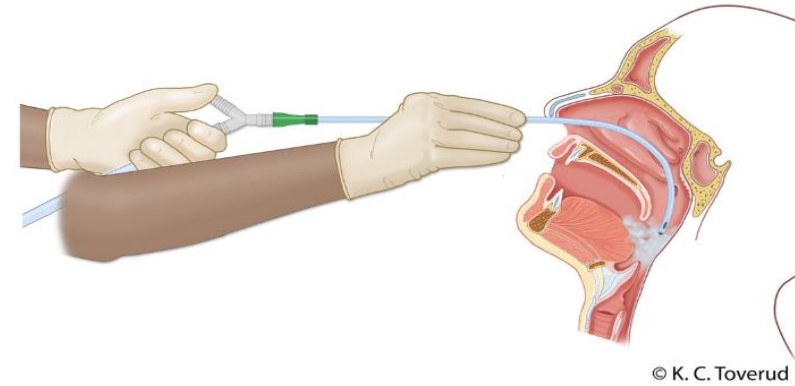
ASEPTISK TEKNIKK VED HÅNDTERING AV LUFTVEIER

- Sugning av nedre luftveier hos ikke-intubert pasient
- Trakealsugning



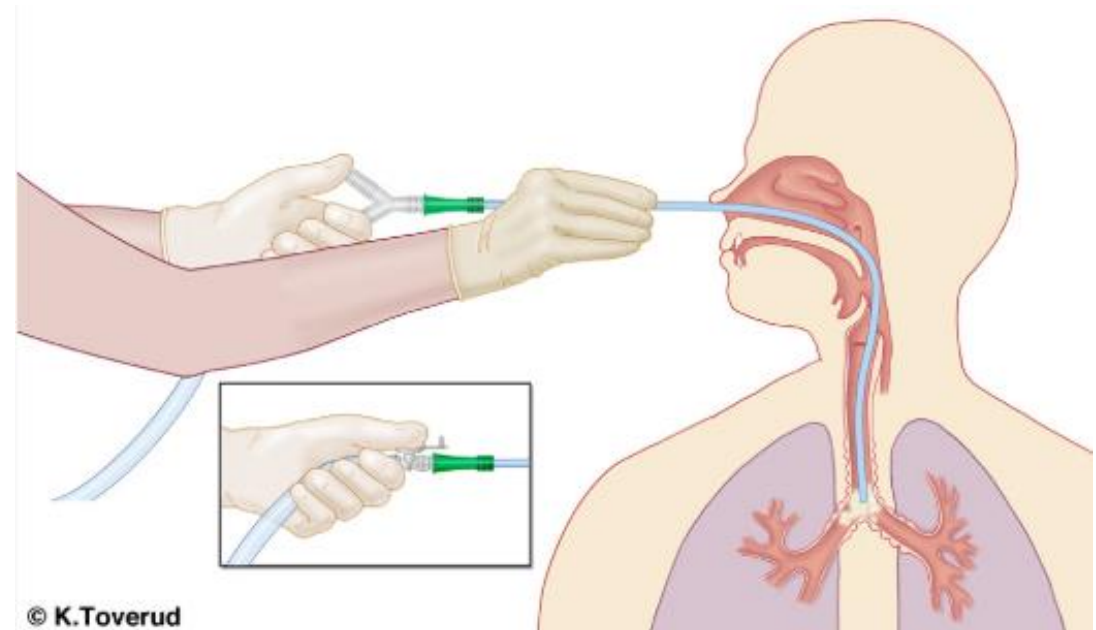
SUGING AV ØVRE LUFTVEIER

- Sugning av nesesvelg og munnsvelg
 - Ren teknikk



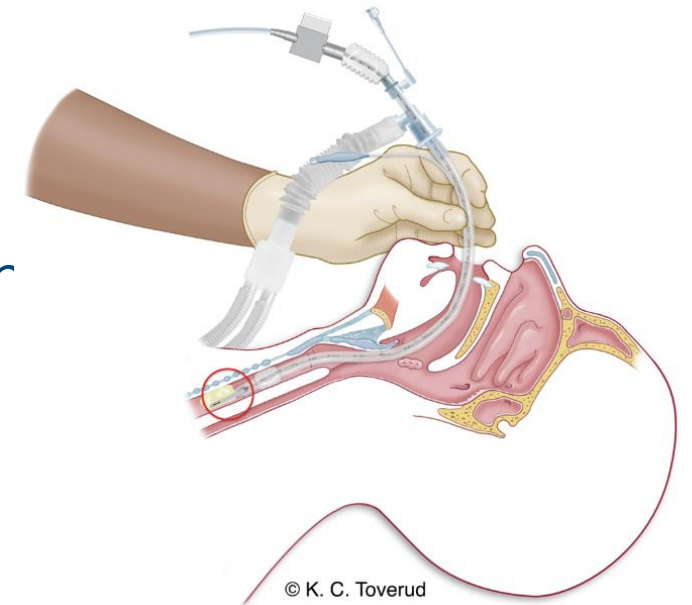
SUGING AV NEDRE LUFTVEIER HOS IKKE-INTUBERT

- Sugning av nedre luftveier hos ikke-intubert pasient
 - Aseptisk teknikk
 - Benytte sterile hansker for å ikke kontaminere sugekatetret



TRAKEALSUGING HOS INTUBERT PASIENT

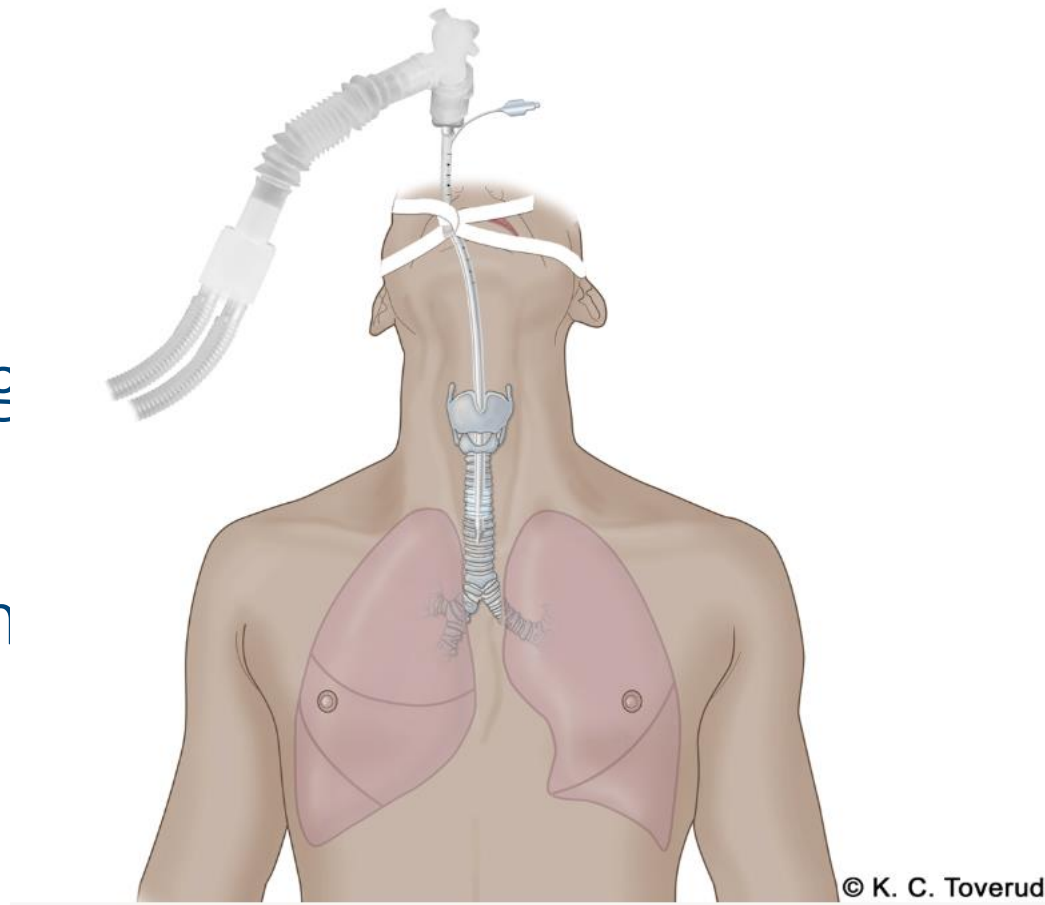
- Trakealsuging med åpent sugesystem
 - Nytt sugekateter hver gang – krever frakobling respirator hver gang
- Trakealsuging med lukket sugesystem
 - Pasient er tilkoblet sugekateter – krever ingen frakopling/åpning av lukket respiratorsystem



HVA ER VENTILATORASSOSIERT PNEUMONI (VAP)?

Årsaker til VAP

- Ikke aseptisk håndtering
- Aspirasjon
- Ikke utført tilstrekkelig n



© K. C. Toverud

FOREBYGGING AV VENTILATORASSOSIERT PNEUMONI (VAP)

En god opplæring i aseptisk teknikk = god opplæring i håndtering av respirasjonsutstyr som

- Sugeutstyr
- Håndtering og skifte av respiratorslanger

Forholdsregler for å ikke påføre mikrober i luftveiene.

TAKK FOR MEG!

Ta en titt på

<https://www.varnett.no/>

Resultater

Sorter Relevans ▾

Respirasjon / Endotrakealtube



Endotrakealtube: trakealsuging med lukket sugesystem

Hold sugekateteret i ro et par sekunder, trekk så sugekateteret langsomt opp. Trakealsuging bør ikke utføres lenger enn 10-15 sekunder. For å unngå saturasjonsfall og ubehagelig lufthunger hos pasienten. Sørg...

SIST OPPDATERT: 22.1.2025 GRAD: 4

Respirasjon / Endotrakealtube



Endotrakealtube: trakealsuging med åpent sugesystem

på atelektaser og/eller betydelig saturasjonsfall i forbindelse med trakealsuging. Koble respiratoren tilbake til endotrakealtuben. Fjern sugekateteret fra sugeslangen og brett kateteret sammen i hanske som vrenses over sugekateteret. Kast...

SIST OPPDATERT: 22.1.2025 GRAD: 4

Respirasjon / Trakeostomi og trakealkanyle



Trakealkanyle: trakealsuging med åpent sugesystem

på atelektaser og/eller betydelig saturasjonsfall i forbindelse med trakealsuging. Koble respiratoren tilbake på trakealkanylen. Fjern sugekateteret fra sugeslangen og brett kateteret sammen i hanske som vrenses over sugekateteret. Kast...

SIST OPPDATERT: 23.1.2025 GRAD: Ny

Respirasjon / Trakeostomi og trakealkanyle



Trakealkanyle: trakealsuging med lukket sugesystem

Hold sugekateteret i ro et par sekunder, trekk så sugekateteret langsomt opp. Trakealsuging bør ikke utføres lenger enn 10-15 sekunder. For å unngå saturasjonsfall og ubehagelig lufthunger hos pasienten. Sørg for at sugekateteret...

SIST OPPDATERT: 23.1.2025 GRAD: Ny



Enstemmig VAR-ja

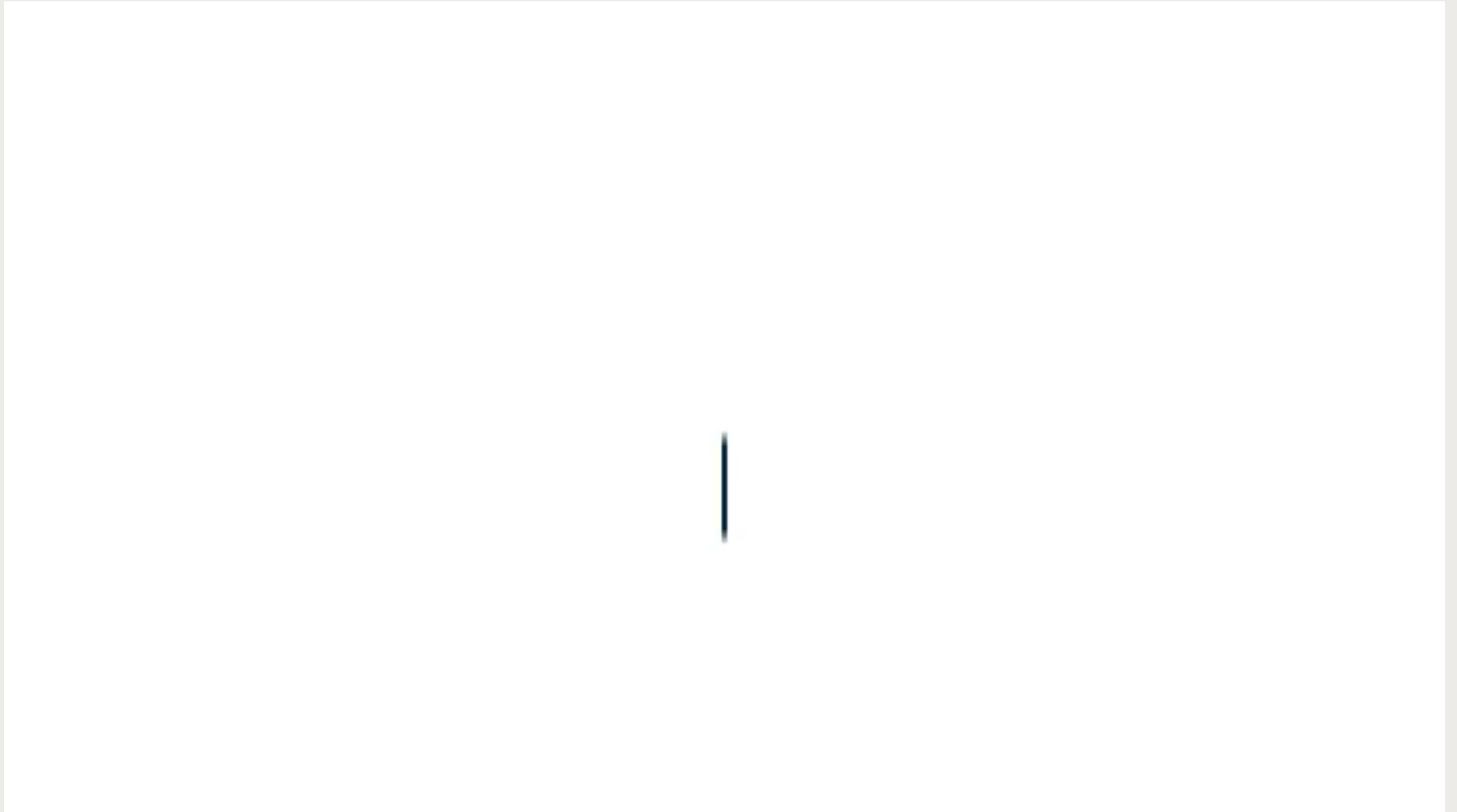
Klipp fra VG 29. januar 2025



Lovisenberg
diakonale høgskole

Bruk av VAR i ferdighetsundervisning i sykepleie; slik gjør vi det på Lovisenberg diakonale høgskole

Elisabeth da Silva Øvregard og Marit Tømmerbakk



|



Ferdighetstrening gjennom 3 år (obligatorisk)

Basale hygienerutiner, arbeidstøy, pasientsengen og håndtering av tekstiler

Ivaretagelse av pasientens personlige hygiene og forflytning.

Respirasjon, sirkulasjon, temperaturregulering: pasientens vitale tegn

Eliminasjon: kateterisering

HLR med hjertestarter (voksne + etiske perspektiver)

Medikamenthåndtering: injeksjoner (med medikamentregning)

Perifert venekateter (PVK); innleggelse, stell/observasjoner, seponering

Medikamenthåndtering: klargjøring av infusjon med legemiddeltilsetning (med medikamentregning)

Sentralt venekateter (SVK), stell, skylling, seponering, gi medikament (med fortynning)

HHLR (+barn, utstyr, årsak/hjerterytmmer)
Akuttuka: livreddende førstehjelp

Praktisk ferdighetsundervisning: O2 beh, infusjoner/pumper, smertepumper, kirurgiske sår, EKG, stomi, sonde, blodtransfusjoner og blodprøver

Venøse leggsår: kompresjonsbehandling
Medstudentveiledning: i.m. Pvk, kateter

Simulering alle tre studieår

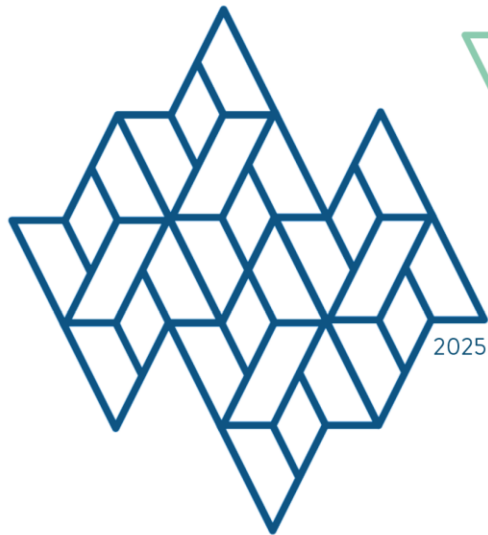


ÅRETS SUPERBRUKER

- Utviklingsorienterte
- Eierskap til bruk
- Aktiv dialog og innspill til videreutvikling
- Verdifulle tilbakemeldinger på både innhold og funksjonalitet







VAR superbruker 2025 Gratulerer!

Asker kommune

VAR Healthcare takker dere for god innsats for å støtte kunnskapsbasert praksis.

Ann Kristin Rotegård
Leder
VAR Healthcare



Takk for idag!